

Reinis Zariņš UNDULATIONS

21st century Latvian piano music

Reinis Zariņš UNDULATIONS

CD A

01	Andris Dzenītis Pacietība / Patience	4:10
02	Santa Ratniece muqarnas	17:00
03	Andris Dzenītis Skaidrība / Clarity	3:20
04	Matīss Čudars drive /draivs	6:28
05	Andris Dzenītis Laikagraudi / Timegrains	5:54
06	Linda Leimane Undulations / Viļņošanās	6:21
07	Andris Dzenītis Drosme / Courage	5:21
08	Kristis Auznieks Carmine / Karmīns	12:46
09	Andris Dzenītis Sirsnība / Heartiness	2:27

TT 1:03:06

CD B

01 Andrejs Selickis Ave Maria	2:58
02 Imants Zemzaris Tēma ar variācijām / Theme with variations	10:33
Arturs Maskats Trīs noktirnes / Three nocturnes:	
03 Es neglezošu – bildi... / I would not paint – a picture...	4:07
04 Mazs Trakums zaļā Pavasarī... / A little Madness in the Spring...	3:06
05 Dievs, kad vakars atnāks, kad mīļotais no kara atnāks... / Боже, Боже, коли вечер прийде, коли милий із війни приїде	2:49
06 Imants Zemzaris Skicējums (Zaļais) / Sketch (Green)	5:26
07 Georgs Pelēcis Plaukstošais jasmīns / Flowering Jasmine	6:42
08 Andrejs Selickis Dziesma Debesu Dzimtenei / Hymn to the Heavenly Homeland	15:47

TT 52:15

Recorded at: Latvian Radio 1st Studio, 2025 (except CD A – 02, recorded in 2012)

Recording producers: Reinis Zariņš, Varis Kurmiņš

Sound engineering, editing, mixing, mastering: Varis Kurmiņš

Booklet text: Dāvis Engēlis

English translation: Amanda Zaeska

Photos: Jānis Porietis, Jānis Deinats, Kristaps Anškins

Design: Gundega Kalendra, raugs.eu

Executive producer: Aleksandra Līne

© © LMIC/SKANI 181, 2026

skani.lv

Once, long ago, at the doors of St. Gertrude's Old Church in Riga, composer Pēteris Vasks happened to run into a Latvian pianist visiting from abroad. They talked of this and that, and Vasks then asked whether the pianist had ever thought of adding to his repertoire something by Latvian composers alongside the usual Beethoven, Liszt, and Schumann. At the time, the pianist merely shrugged, not knowing what to say. Today, that pianist is writing the foreword to this double album of piano music by many different Latvian composers – all of which has come into being after that memorable conversation with Vasks. My current discography already includes many albums devoted to Latvian music, including two dedicated entirely to Vasks's work. Yet it seems to me that this latest recording is the best answer to the question he asked me back then.

This collection has been conceived quite deliberately as an anthology – a portrait, as multifaceted as possible, of recent Latvian piano music with which I have had direct personal contact. Quite a few of these works are closely bound up with my own story, and I feel a personal responsibility toward them, because they found their way to me; and some were written specifically for me or dedicated to me. Over the years I have performed them many times in concert, but concerts are painfully fleeting: no sooner has the music sounded than it begins to fade away. Eventually there comes a moment when a body of works gathered in this way begins to, yes, call out to me, asking for a more lasting life.

This is not everything that might have been included. Several works written for me have already appeared on earlier albums, while two particularly fascinating pieces reached me only after the studio sessions for this recording had already come to an end. Life goes on, new music is constantly being born, and I, too, keep changing, growing bolder. So I shall not be surprised if, before long, another collection of works starts calling to me, asking to be given a lasting home. But for today, let this album be a rich snapshot of the musical treasures that are breathing and walking among us here and now.

•

The refrain running through the first disc: miniatures by Andris Dzenītis. Three of them – **Patience**, **Clarity**, and **Courage** – are part of the song cycle *White Songs*, which Andris wrote for Jānis Šipkēvics and me, but they are also meant to have a life of their own. *Courage* was the firstborn of the cycle and also a first step on a new musical avenue for Andris. Soon after *White Songs* was completed came *Heartiness* (think “tender kindness”), written, as Andris himself says, with his baby son in his lap. I have placed it here as the first disc's quiet closing smile. *Timegrains*, on the other hand, came into being only very recently, after I asked Andris – thinking ahead to the recording sessions for this album – whether he might have happened to write another little piece in the meantime. What arrived was this work, in which time both rushes and stands still, until it is no longer clear which state is which. I should also mention that years ago, Andris wrote *Octagon* for me (released on SKANI), so we already have a history of our own.

While Dzenītis's miniatures serve as the refrain, the verses of this album are formed by a number of larger-scale works by Andris's contemporaries and younger composers.

Santa Ratniece's **muqarnas** was written back in 2009. Soon after, this work came into my hands in connection with a contemporary music festival. The composer and I prepared it together, several concerts followed and eventually I recorded it for Latvian Radio. For many years afterwards our paths did not cross again, but while planning this anthology I realised that the time had finally come to bring this powerful, haunting beauty before a wider audience. I trust that anyone who has listened through these twenty minutes will understand what lies behind its shimmering, undulating veil.

Matīss Čudars's **drive** was written for me, and Matīss says he was inspired by my impetus and willpower – by my *drive*. I must confess that I resisted fully surrendering to the piece for a long time, tried to remain neutral towards it. Today I see that this music is not about me, but about one way we can live – a way I once lived myself, a way to which I now wish to return. An unexpected litmus test.

Linda Leimane's **Undulations** was originally conceived as a large-scale and astonishingly virtuosic work for instrumental ensemble. Later, however, Linda made a piano version and offered it to me. Together we honed it, and I guess it is the most technically demanding work in this anthology. At the same time, ever since I explored Rodin's *The Gates of Hell* in every detail, the undulations Linda paints of the figures inhabiting those Gates have come to strike me as profoundly poetic too – as though all the variations of human existence had been caught in a single passing moment.

Krists Auznieks's **Carmine** was composed for David Fung, who held the right to give its first performance. As those rights went unused, I have, with the composer's blessing, been able to give *Carmine* life many times in concert, and now on this album as well. What still surprises me is how swiftly I fell in love with the piece from the very first reading – and believe me, it is anything but easy to read. Perhaps works call to those who are meant to give them life. Be that as it may, I was powerless to resist, because this work contains a kind of beauty I am not accustomed to encountering in today's contemporary classical scene. Kristis says that the colour carmine is only the first seed from which the work's whole tree of associations gradually grows, until at last, having followed its branches wherever they lead, we find ourselves somewhere else entirely – happy.

•
The second disc, too, brings together composers I know personally, even though we are separated by a greater difference in age. But years mean nothing here.

With Andrejs Selickis, we feel as brothers and contemporaries – only he knows so much more. Andrejs wrote his mighty **Hymn to the Heavenly Homeland** at my request. He wrote it slowly and painfully,

thinking about the war in Ukraine, about our mortality, about Christ's Passion and Resurrection. This is the first work to come into my life whose composer asks me to sing while I play. It is not singing in the ordinary sense, but something closer to deep, wordless groans sent up towards Heaven. It is astonishing how this de profundis episode transforms the work: everything that follows seems to have been written in another power.

Georgs Pelēcis's **Flowering Jasmine** is perhaps his best-known work, written for Gidon Kremer and Kremerata Baltica. Or perhaps it was written for Marina, the muse of Pelēcis' lifetime, with whom he spent his youth beneath the jasmine blossoms. Be that as it may, the original version of the work is unspeakably beautiful and needs neither addition nor subtraction. Yet one day the architect Zaiga Gaile asked whether I might play Pelēcis's *Jasmine* at a celebration of hers. I replied that it was not a piano work, but afterwards I took the score home, studied it, and within a couple of days made a piano version. Today it is the piece I am asked to play more often than any other. There is in it such fragile tenderness as I can almost never attain myself, and such subtle variety of articulation between the voices as I can almost never fully realise. Yet that is precisely why I love this work all the more – as a symbol of love itself. And every year I look forward especially to the blooming of the jasmine, for its flowers will forever be bound, in my mind, to Georgs and his Marina, who have become so dear to me.

Imants Zemzaris's music has always struck me as deeply Latvian – perhaps the most Latvian music in this anthology. I have played quite a number of Imants's piano works and have also spent many unhurried hours in his company. In both music and life, he seems to me at once quiet and direct, laconic and profoundly expressive. There is a paradox to his writing: the notes themselves are perfectly clear, meticulously pencilled onto the page and easy to read, yet that very transparency is deceptive. Every time I hear one of his works, I come away with the feeling that, to truly hear what Imants has to say, I need to listen to it again and again. The same is true, I think, of the two recent works included on this album. He wrote them without any commission or outside prompting, and then simply handed them to me. The note attached to **Sketch (Green)** refers to the pandemic concert programme *Velvety Green*, in which I paired Imants's piano music with Jānis Ivanovs's Vocalises, sung by the Latvian Radio Choir. For that programme Imants gladly wrote wonderful introductory notes about his great inspiration, Ivanovs, but it was strictly impossible to persuade him to say anything at all about his own music. The *Sketch (Green)* heard here is likewise his tribute to Jānis Ivanovs. Both Ivanovs and Zemzaris – and I as well – experience synaesthesia, and for Zemzaris the key of A minor sounds green.

And finally, to Arturs Maskats's **Nocturnes**. Arturs first conceived them while writing his Piano Concerto for me. Originally he planned five of them – as an afterthought to the concerto. So far, only three have been born, one by one. I gently persuaded Arturs to write the first for my Valentine's Day house concert in 2021. Not long afterwards came the Second; both stand under the sign of Emily Dickinson. Then Russia

invaded Ukraine. Arturs helped several Ukrainian musicians, and through them a Ukrainian folk song about war came into his hands. From it grew the Third Nocturne, of an altogether different character. I gave the first performances of all three in Cēsis, at a special concert that also featured the Ukrainian chamber orchestra Kyiv Soloists, who at that moment quite literally no longer had a home.

And here I put a full stop. Perhaps these details will seem of little importance to the listener, but they reveal why this double album has taken precisely this shape. I have always felt it important to remember that music is created and performed by “ordinary people”, who experience the same joys and sorrows as all of us. That is why I have included these modest little stories here: music comes far more vividly to life when it is awakened by living people who know one another.

Reinis Zariņš
Riga, 23 July 2026

Special thanks – to each and every composer on this album for your music and our friendships, to Varis Kurmiņš and the SKANI team for making this production possible, to Jürg Vollenweider for support, to my wife for precious feedback and to my children for having pleasure meltdowns when listening to my playing of this music. Above all, thanks be to God, the source of all beauty and life.

Andris Dzenītis (1978) music is expressive, saturated, rich in colours. Polarised in its contrasts. There are explorations in the field of tonal and modal sound, seeking out new possibilities in terms of spatiality and timbral colour within already familiar sound systems.

andrisdzenitis.com

***Laikagaudi / Timegrains* (2025)**

The various rhythms of time—sometimes it seems to rush by; other times, it drags on endlessly. Time in this composition is in a state of flux—even though a relatively short piece, it encompasses the effect of temporal expansion and compression. The master of time—the performer—either holds time fast or lets it flow. The music is also based on the transformation of small motifs and unexpected dramatic shifts between consonance and dissonance. Think of it as an experience in which movement and stillness go hand in hand.

***Drosme / Courage* (2021), *Skaidrība / Clarity*, *Sirsnība / Heartiness*, *Pacietība / Patience* (2023)**

Collaborating with Reinis Zariņš has always been joyful and deeply energising. The idea for this cycle began with *Courage*, which I wrote over Christmas 2021, wanting to create something I could play myself. This piece turned out to be a turning point toward ascetic and serene music. Later, I dedicated two more parts to other important states of the inner world—clarity and patience—each with its own aspect of sonic asceticism. *Heartiness*, on the other hand, came about spontaneously while I was sitting at the piano with our baby in my lap, who was just a few months old at the time; Reinis premiered it in a recital the very next day. The laconic eternity of boundless sincerity.

Santa Ratniece's (1977) music is processual; it is music in which time expands like an illuminated horizon, revealing infinity. Her world of sound contains layers of various depth and reaches into the stratosphere, but it also encompasses microvibrations and sensitivity. Ratniece often composes works that are linked to a specific geographical area and natural phenomena.

santaratniece.blogspot.com

***muqarnas* (2009)**

muqarnas had its premiere in 2009, performed by Elizabete Širante. The concert also featured Claude Vivier's *Shiraz* for solo piano. His music is very close to my heart (it was also the theme of my master's thesis at the Estonian Academy of Music and Theatre), and therefore in *muqarnas* I imagine myself wandering through the narrow streets of Shiraz and marvelling at the city's architecture—the mosques, palaces, gates and mausoleums—which delight with their radiant structures and rhythmic and metrical patterns and repetitions. The structure and details of many mosques and palaces are based on fractal geometry. The columns, piers and arches are filled with varying sequences of niches and colonnettes.

Muqarnas are a unique Arabic system for filling space and are used to decorate domes, minarets and gateways. Here, then, I am building a structure of sorts with the help of sound—starting from the top, from the finest of muqarnas, and gradually working my way down. The composition also incorporates two ancient Persian love songs from Shiraz.

Matīss Čudars (1991) draws upon a diverse musical upbringing encompassing math-rock, jazz, classical music and avant-garde improv. With an insatiable creative drive, he transcends genres and aesthetics, constantly exploring new musical frontiers.

matisscudars.com

drive (draivs) (2021)

My first experience hearing Reinis Zariņš live was in Rachmaninoff's Piano Concerto No. 2. He radiated deep musicality, patience, sensitivity and crystal-clear clarity of thought as well as tremendous willpower, vitality and drive. Through a series of coincidences, I got to know him a little better, and one day, having bumped into each other in the produce section of a supermarket, we began talking about possibly collaborating on a new piece. I immediately knew that I would take this willpower—this drive, derived from the word with so many meanings (including 'impulse', 'journey', 'to rush forward' and 'to propel')—as the core material for the piece. This composition is a static meditation on willpower and inner drive, a restless journey to unknown places, until it becomes clear that within all that is unknown lies a part of the known.

Linda Leimane's (1989) works often tend to be physicality and bodily art related. She works with orchestras, large ensembles, soloists in electroacoustic projects and electronics, as well as collaborates with artists of other media.

lindaleimane.lv

Undulations / Viļņošanās (2022)

With concentrated intensity, *Undulations* for piano leads the listener not into Auguste Rodin's Gates of Hell of the 19th–20th century, but into a Gates of Hell for the 21st century. From a portal that connects everyday reality to the world of imagination, waves emerge as if from a vaporous ocean in which the directions and contours of movement shape familiar human gestures, feelings and desires. Not only the constant motion, but also the harmony itself serves to model humanity in sound, expressing the colours and interwoven relationships of emotions passing through the human body.

Krists Auznieks (1992) composes with the conviction that beauty carries moral weight — that a precisely imagined sonic world can alter the room it enters. His works move between the intimate and the monumental, often shaped by close collaboration with directors, performers, and writers, and animated by a deep engagement with literature, philosophy, and the contemplative traditions.

auznies.com

***Carmine / Karmīns* (2018)**

The color carmine embodies so much of the beginning and the end: the blood that accompanies birth as well as death in war; the fire that destroys cities yet without which one cannot even forge a sword; and love.

The word ‘carmine’ derives from the Arabic *qirmiz*, which in turn traces its origins to the Sanskrit *krmiḥ*. Historically, the pigment for this colour was extracted from cochineal insects, whose name in Latvian has remained almost unchanged from Sanskrit—and perhaps that is why it is easy to imagine that we have managed to preserve something primordial in our language, something untouched by the patina of thousands of years of experience. But this brief origin story also reveals something about my musical logic, namely, that it is not so much creative as it is revelatory. Instead of adding something more to an already overabundant world, it sifts, searches and uncovers what already exists by simply scraping away the obvious surface layer. In this way, it is much closer to archaeology.

The starting point of this work as an archaeological artefact is a fragment from “Aiz Horizonta” (Beyond the Horizon), a song by Raimonds Pauls that I heard in childhood and which captures humanity’s longing for something more than just life. Although it is a children’s song, the mood is dominated by the unstable second scale degree (instead of the stable first and third scale degrees), which can feel like a horizon, like an unceasing yet peaceful wind blowing from another planet, a wind that promises something but can never resolve into a point of rest and stability. Thus, despite its constant character, it is, in essence, restlessness.

Andrejs Selickis (1960) is a composer, a musical pilgrim. In the late 1970s he had a fateful meeting with Arvo Pärt, who became a spiritual teacher for Selickis in life as well as in music. Selickis believes that there is nothing more sacral in music than monody.

***Ave Maria* (2016)**

...It was so long ago that I don’t know if the very first notation of the piece has survived. But I will never forget the very moment of writing it down, nor that intake of breath that preceded it—the feeling that someone very High, a very cherished Guest, was coming to me... Spiritual joy and freedom, clarity and Happiness—yes, ecstasy! I have felt it on other occasions as well, while writing down musical ideas, but rarely—perhaps never—were the labour pains of creation as easy as they were then—it’s a good thing I had grabbed some manuscript paper and simply recorded—as if taking dictation—whatever came rushing, flowing through me...

I recall being surprised that I had composed something completely out of character for me (because—ah, youth!—I was an avant-gardist!), and...I tucked the manuscript pages deeper away... However, unlike works that are supplanted and replaced by subsequent works, this chant continued to resonate within me, strengthening my mystical heart, until I realised that this song...also had lyrics! Of course, it was the Ave

Maria!, and I combined this vocalise with the words of the Archangel's hymn (and this combination was precise—one might even say, absolutely so!)—I also experienced that exhalation, the experience of which is such a rare joy!

Although there are also versions for mixed choir—in Latin and Church Slavonic—the exclusive format of this music remains the solo piano—now with the syllables of the Archangel's hymn above the stave, a piano piece in which the pianist either sings these syllables with the mind or sings them with the voice(!), or lets the music sing both the angel's message and its own self! Such is my joyful story of the singing piano mentioned in the subtitle of this piece—a story of faith, yes—of humility, openness and trust in what our beloved God offers us, despite the fact that, unlike the Virgin Mary, we are not worthy of His gift, we are not ready or do not immediately understand the Divine plan. It is a story about how true creation is not self-expression or self-affirmation, but participation in Divine creation—for the Creator creates ceaselessly and eternally—and it is precisely this participation that is our highest creative fulfilment!...

***Dziesma Debesu Dzimenteni / Hymn to the Heavenly Homeland* (2022)**

.

The heart
longs for Heaven,
thirsts—
and waits ...

..

My song—a folk song without words— / is a message imbued with love, a musical greeting to my true Home— / and at the same time, a direct and heartfelt address to our Heavenly Father / expressing everything that pains the heart / or brings it joy again and again.

The most archaic folklore—alongside the ancient chants of the Church—/ is also my musical ideal. / In my view, song is precisely the best, most authentic way / to express what lacks words, or to transform what has already been expressed into the inexpressible— / to unite the archetypal and the personal, to harmonise spirit and soul.

The main melodic motif mysteriously reappears as a quotation in my works written over the past decade— / from *Litany to Mother Teresa* to *St. Silouan's Prayer*—and, moreover, at their most fateful moments. / Finally, to my own surprise and amazement, the source of the quotation resounds in its entirety— / and the source resounds again and again—as many times as it wishes.

The music seems to resonate on several levels at once: / it is at once a hymn to the Heavenly Homeland / and a prayer for the homeland right here, and especially for Ukraine, / as well as Christ's suffering, death / and, finally, the Resurrection—Pascha.

...

P. S. — a few more keywords for the composition: the symbol of my Heavenly Homeland—the lilac (my Eden is full of lilacs!). Meanwhile, my symbol of longing for Heaven, of Heavenly yearning, is...Chopin! And also—the leitmotif of the mystical clock—/ let's say, the chimes of the clocktower of the Heavenly City: / the clock chimes regularly—/ and ever more frequently, or so it seems—/ ...although in irreal time it is difficult to count its strokes, / still, there should be twelve of them! The song concludes with the message and greeting of Pascha: Christ is risen! and, at the same time, the apotheosis of the Book of Revelation: Indeed, come, O Lord Jesus!

Imants Zemzaris (1951) presented himself in the 1970s as a representative of postmodernism, striving for consonant harmony and a sense of neo-romantic beauty, as well as uniting semantically diverse subtexts and associations. It is music of polystylistic freedom and sophisticated genres. He is often inspired by literature, painting and theater.

Tēma ar variācijām / Theme with Variations (2022)

These eight pages of sparse handwriting and a playing time of about ten minutes will most likely lead one to describe these variations as lyrical, intimate and aphoristic. But what about the theme itself? The four sharps in its key signature would suggest E major, which, however, remains elusive throughout. The theme begins and ends on the second degree of the scale, like half of a word, like something left unsaid. Like a secret, an enigma...

Skicējums (Zaļais) / Sketch (Green) (2025)

When I had finished my manuscript about the Latvian master composer Jānis Ivanovs—which had taken many years to write—the idea occurred to me to compose my own Sketch in place of an afterword. As we know, Ivanovs's significant 24 Sketches for Piano is frequently performed and remains in demand. When speaking of Ivanovs, frequent mention is made of his exceptional "colour hearing", or synaesthesia—his ability to correlate colours with specific keys. This ability, whether more or less pronounced, tends to be deeply individual and unique. For me personally, green is A minor. And that is nature, the natural world. Likewise, I always hear nature in Ivanovs's music: its colours, its light, the seasons, its messages.

Georgs Pelēcis (1947) – "a priest of euphony", a music scholar and teacher. The presence of specific natural objects emerges quite quickly as one of the permanent, independent lines found in his oeuvre. For example, jasmines, lilacs, rhododendrons, lilies, dandelions, lilies-of-the-valley, peonies, irises, calla lilies, roses... Or the different phases of the day.

Plaukstošais jasmīns / Flowering Jasmine (2007) (transcribed for piano by Reinis Zariņš)

Back in my school days at the Dārziņš School, when I was an 8th-grade student, I often visited my classmate Marina at her summer house in Majori, on the corner of Omnibusa and Jūras streets. That's where our romance began, which, seven years later, culminated in a marriage that has lasted quite happily for nearly 60 years. A huge jasmine bush grew in Marina's garden. Its beauty and fragrance were inseparable from my romantic moods and my hopeful, unfolding emotions. It's probably no wonder that, many years later, when I decided to seek musical parallels to the beauty of flowers (I borrowed the title of this collection from Girolamo Frescobaldi's *Fiori musicali*), *Flowering Jasmine* was the very first composition. I would not object if someone were to apply the metaphor "flowering jasmine" to my entire life and body of work as well. I consider Reinis Zariņš's transcription to be an outstanding arrangement for piano of my score. This masterpiece unmistakably testifies to the resonance between our spiritual worlds!

Arturs Maskats (1957) is a Latvian composer who expresses a vision of art that is emotionally exposed and based on human emotions. His taut, intuitively coloured music is grounded in Neo-romantic traditions with the constant undercurrent of a tender smile, as if turning over in its mind aristocratic, nostalgically beautiful memories.

Trīs noktirnes / Three Nocturnes:

I. Es negleznošu – bildi... / I Will Not Paint – A Picture... (2021)

II. Mazs Trakums zaļā Pavasarī... / A Little Madness in the Spring... (2022)

III. Dievs, kad vakars atnāks, kad mīļotais no kara atnāks... / Боже, Боже, коли вечер прийде, коли мій из війни прийде / Dear God, When Evening Comes, When My Beloved Returns from War (2022)

The first two nocturnes—"I Will Not Paint – A Picture..." and "A Little Madness in the Spring..."—were created in 2021, when Reinis Zariņš was organising his at-home piano concerts amid the Covid-19 pandemic. While composing both nocturnes, I was inspired by the poetry of the exceptional American poet Emily Dickinson. Her poetry is extremely dear to my heart—I have set it to music on several occasions. I composed the third nocturne in 2022, when war was already raging in Ukraine. Its theme is based on the melody of a Ukrainian folk song about a woman waiting for her beloved to return home from war.

Beauty and truth: these are the qualities Latvian pianist **Reinis Zariņš** (1985) seeks in the music he chooses, the interpretations he sculpts, and the collaborations he enters. Equally at home in classical and contemporary repertoire, his passion lies in the crafting of conceptual programmes that encourage honest consideration of the human predicament.

Ever since his concerto debut at the age of nine, Reinis has performed as a concerto soloist, recitalist, and chamber musician throughout Europe and North America, as well as the Far East. He has participated in prestigious music festivals including the Lucerne Festival, the Bath International Music Festival, and the Scotia Festival of Music. His thoughtful virtuosity has delighted audiences at Amsterdam's Concertgebouw, London's Wigmore hall, New York's Weill Recital Hall at Carnegie Hall, and Seoul Arts Center. Reinis has collaborated with leading orchestras including the London Philharmonic Orchestra, Kremerata Baltica, the Ostrobothnian Chamber Orchestra, as well as all Latvian and Lithuanian orchestras, and with conductors Pierre Boulez, Peter Eötvös, Pablo Heras-Casado, and Andris Poga, among others. His performances have been broadcast live by BBC Radio 3, NDR, Polish National Radio, and King FM.

Reinis Zariņš regularly performs in his native Latvia and has won the country's Grand Music Award five times. He champions the work of Latvian composers – Reinis's albums are dedicated to the music of Vasks, Garūta, Vītols, Mediņš, Dzenītis and others. For his service to Latvian culture, Reinis has been awarded the Order of the Three Stars.

Reinis's striving for exchanges of beauty in all art forms has resulted not only in a vibrant collaboration with Trio Palladio, but also in various multimedia projects including a performance project *musicpaintingLIVE* with painter Maryleen Schiltkamp.

Following his foundational studies in Latvia, Reinis won several scholarships to refine his talent at the Yale School of Music in the USA and the Royal Academy of Music in London. His most important teachers have included Boris Berman, Raffi Kharajanyan, Christopher Elton, and Renē Salaks.

Away from the piano, Reinis enjoys long-distance running, being with his children, and seeking glimpses of the Beyond in many other ways.

reiniszarins.com

Reiz senseenos laikos Rīgā pie Vecās Sv. Gertrūdes baznīcas durvīm neplānoti saskrējās komponists Pēteris Vasks un kāds no ārzemēm ciemos atbraucis latviešu pianists. Viņi papļāpāja par šo un to, un Vasks pianistam arī apvaicājās, vai viņš nedomānot kādreiz iestudēt kaut ko no latviešu komponistu devuma līdzās Bēthovenam, Listam un Šūmanim. Pianists tobrīd vien paraustīja plecus, jo nezināja, ko atbildēt. Šodien šis pianists raksta ievadvārdus dubultalbumam, kurā daudz dažādu latviešu komponistu klaviermūzikas – un tā visa tapusi pēc zīmīgās sarunas ar Vasku. Patiesību sakot, pirms šī albuma esmu izdevis jau daudzus citus ar latviešu mūziku, to vidū divus, kas veltīti tieši Vaska daiļradei, taču šis jaunākais veikums laikam vislabāk atbild toreizējam Vaska jautājumam.

Šī mūzikas kolekcija ir apzināti veidota kā antoloģija – kā iespējami daudzšķautņains nesenākās latviešu klaviermūzikas portrets, ar kuru man ir bijusi tieša saskare. Diezgan daudzi no šiem darbiem ir saistīti ar mani, un es par tiem jūtu personīgu atbildību, jo tie ir nākuši manā ceļā, un daži rakstīti tieši man vai veltīti man. Gadu gaitā esmu tos vairākkārt atskaņojis koncertos, bet koncerti ir viendienišu pieredze – tikko ieskanējusies, tā jau gaist. Pienāk brīdis, kad šādi sakrājušies skaņdarbi sāk mani kolektīvi saukt, prasīdami sev paliekošāku dzīvi.

Šeit nav iekļauts viss, kas varētu būt. Vairāki man rakstīti darbi jau izdoti citos albumos, bet divi ļoti interesanti opusi manās rokās nonāca tikai pēc tam, kad bija beigušās šī albuma ierakstam atvēlētās studijas dienas. Dzīve rit uz priekšu, dzimst arvien jauna mūzika, arī es mainos un kļūstu drosmīgāks. Tāpēc nebrīnīšos, ja pēc kāda laika atkal mani sauks jauna skaņdarbu kolekcija, pieprasīdama paliekošamību. Bet šodien lai šis ir viens bagātīgs fotouzņēmums tiem mūzikas dārgumiem, kas šobrīd elpo un staigā mūsu vidū.

•

Pirmā diska refrēns ir Andra Dzenīša miniatūras. Trīs no tām – **Pacietība**, **Skaidriba** un **Drosme** – ir iekļautas dziesmu ciklā **Baltas dziesmas**, ko Andris rakstīja Jānim Šipkēvicam un man, taču tās paredzētas arī patstāvīgai dzīvei. **Drosme** nāca pirms visa cita kā Andra solis jaunā virzienā; viņš to atsūtīja man dienu pirms mana Adventa mājkoncerta 2021. gadā. Drīz pēc **Baltu dziesmu** tapšanas radās arī **Sirsnība** – rakstīta, kā Andris pats saka, turot klēpī savu mazo dēliņu. To esmu ielicis kā pirmā diska noslēdzošo kluso smaidu. Savukārt **Laikagradi** tapa pavisam nesen, kad drošības labad biju Andrim uzprasījis, vai pa šo laiku viņam nav uzrakstīties vēl kāds mazgabaliņš. Mazgabaliņa vietā atnāca šis skaņdarbs, kurā laiks gan skrien, gan stāv, un brīžiem vairs nav skaidrs, kurš no abiem stāvokļiem ir kurš. Atgādināšu, ka Andris man jau iepriekš uzrakstījis ciklu **Astonstūris** (pirmieskaņots SKANI), tā ka mums jau ir sava vēsture.

Kamēr Dzenīša miniatūras te kalpo kā albuma refrēns, albuma pantus veido vairāki apjomīgāki darbi, kuru autori ir Andra vienaudži vai jaunāki kolēģi.

Santas Ratnieces kompozīcija **muqarnas** sarakstīta jau pirms laba laika. Pirms 15 gadiem šis opuss nāca manās rokās saistībā ar kādu jaunās mūzikas koncertu. Mēs ar autori to kopīgi sagatavojām, es to atskaņoju

vairākos koncertos un ieskaņoju arī Latvijas Radio 1. studijā. Daudzus gadus mūsu ceļi nekrustojās, bet, plānojot šo antoloģiju, sapratu, ka beidzot ir pienācis laiks šo spēcīgo, skaudri skaisto darbu parādīt plašākam lokam. Man kāroja mēģināt vārdos aprakstīt gan šo mūziku, gan Santas Ratnieces valodu kopumā, taču tas patiesībā ir nevajadzīgi, jo es ticu, ka ikviens, kurš šīs 20 minūtes noklausījies, sapratīs, kas slēpjas aiz mūzikas viļņojošā, mirdzošā plīvura.

Matīsa Čudara **drive** ir rakstīts man, un Matīss saka, ka viņu šim darbam esot iedvesmojis mans iekšējais dzinulis un gribasspēks jeb draivs. Atzišos – tieši tāpēc ilgi vairījos šai mūzikai ļauties, izturējos pret to maksimāli neitrāli. Šodien redzu, ka šī mūzika nav par mani, bet gan par vienu veidu, kādā cilvēks var dzīvot, kādā arī es reiz dzīvoju un atkal vēlos dzīvot. Tāds negaidīts lakmusa tests.

Lindas Leimanes **Undulations** sākotnēji tapa kā ļoti apjomīgs un apstulbinoši virtuozs darbs instrumentālam ansamblim, taču vēlāk Linda tam izveidoja arī klavieru versiju un piedāvāja man. Mēs kopīgi to uzasinājām, un šobrīd tas ir tehniski vissarežģītākais darbs šajā antoloģijā. Vienlaikus, kopš es ieraudzīju O. Rodēna *Elles vārtus* un izpētīju tos visos sīkumos, Lindas gleznotā šo elles vārtu iemītnieku viļņošanās man šķiet arī aizgrāboši poētiska, kā viens garāmslidošs mirklis, kurā vienviet notvertas visas cilvēciskuma variācijas.

Krista Auznieka **Carmine** tika komponēts viņa paziņam Deividam Fangam (*David Fung*), kuram pienācās pirmatskaņojuma tiesības. Tomēr, tā kā šīs tiesības netika izmantotas, es ar autora atļauju *Karmīnu* esmu daudzkārtīgi ledzīvinājis koncertos un nu arī šajā albumā. Mani pašu pārsteidz tas, cik strauji iemīlēju šo darbu līdz ar pirmo lasīšanas reizi – un, ticiet man, tas nebūt nav viegli izlasāms. Varbūt skaņdarbi pie sevis sauc savus dzīvības devējus? Lai vai kā, es pretoties nepratu, jo šajā darbā ir daudz tāda skaistuma, kādu neesmu radis piedzīvot mūsdienu akadēmiskajā vidē. Krists stāsta, ka karmīnkrāsa šajā darbā ir tikai pirmā sēkla, no kuras pamazām izaug viss darba asociatīvais koks, un beigu beigās, asociācijām izsekojuši, mēs attopamies citā vietā, laimīgi.

•

Arī otrajā diskā iekļautos autorus visus pazīstu personīgi, lai gan mūs šķir lielāka gadu starpība. Taču gadi te neko nenožīmē.

Ar Andreju Selicki mēs jūtamies kā vienaudži un brāļi, vienīgi viņš zina daudz vairāk. Andrejs savu vareno **Dziesmu Debesu Dzimtenei** rakstīja pēc mana lūguma – rakstīja ilgi un varbūt pat mokoši, domājot par karu Ukrainā, par mūsu mirstīgumu, par Kristus Ciešanu ceļu un Augšāmcelšanos. Šis ir pirmais skaņdarbs manā ceļā, kura autors liek man dziedāt spēlēšanas laikā. Tā nav parasta dziedāšana, bet kaut kas pielīdzināms dziliem bezvārdu vaidiem, kas tiek sūtīti uz Debesīm. Apbrīnojami, kā šī *de profundis* epizode pārvērš skaņdarbu – viss, kas tai seko, ir it kā citā spēkā rakstīts.

Georga Pelēča **Plaukstošais jasmīns** ir, iespējams, viņa vislabāk pazīstamais skaņdarbs, rakstīts Gidonam Krēmeram un *Kremerata Baltica*. Bet varbūt tomēr Pelēča mūža mūzai Marīnai, ar kuru viņš jaunībā draudzējās 18

zem jasmīniem. Lai kā arī būtu, šī darba oriģinālversija ir neizsakāmi skaista, un tai nevajag neko ne pielikt, ne atņemt. Taču reiz arhitekte Zaiga Gaile man lūdza, vai nevarētu viņai svētkos par prieku nospēlēt Pelēca *Jasminu*. Es atteicu, ka tas jau nav klavierdarbs, bet tad mājās papētīju partitūru un pāris dienās uzrakstīju klavierversiju. Šodien tas ir skaņdarbs, ko man lūdz nospēlēt visbiežāk. Tajā ir tik trausls maigums, kādu es gandrīz nekad nespēju pats sasniegt, un tik smalka artikulāciju daudzveidība starp balsīm, kādu gandrīz nekad nespēju pilnībā īstenot, taču tāpēc vēl jo vairāk mīlu šo darbu, šo simbolu mīlestībai, un ik gadu īpaši gaidu, kad atplauks tieši jasmīnu ziedi, jo tie man uz mūžu saistīsies ar Georgu un viņa Marinu, kuri man tik mīļi kļuvuši.

Imanta Zemzara mūzika man vienmēr šķitusi izteikti latviska, varbūt vislatviskākā šajā antoloģijā. Esmu spēlējis diezgan daudz Imanta klavierdarbus un arī vairākkārt pavadījis nesteidzīgu laiku ar Imantu pašu. Gan mūzikā, gan dzīvē Imants man šķiet vienlaikus kluss un tiešs, vienlaikus lakonisks un ļoti izteiksmīgs. Viņa rakstība ir paradoksāla, jo notis ir skaidras, ar zīmuli ļoti precīzi pierakstītas un viegli izlasāmas, taču šis caurspīdīgums ir mānīgs – pēc noklausīšanās man vienmēr ir sajūta, ka, lai tiešām sadzirdētu Imanta domu, tā ir jānoklausās vairākkārt. Tādi man šķiet arī šajā albumā dzirdamie divi nesenākie Imanta darbi, kurus viņš rakstīja bez ārēja pamudinājuma un uzrakstītais iedeva man. **Skicējuma** piebilde, ka tas ir **Zaļais**, ir atsaucē uz pandēmijas laika koncertprogrammu *Samtaini zaļais*: tajā es spēlēju Imanta klavierdarbus, kas mijās ar Latvijas Radio kora dziedātām Jāņa Ivanova vokalizēm. Imants šai programmai labprāt sagatavoja izcilus ievadvārdus par savu iedvesmotāju Ivanovu, taču pats par savu mūziku izteikties nebija piespiedzams. Arī šeit dzirdamais *Skicējums (Zaļais)* ir Imanta veltījums tieši Jānim Ivanovam. Gan Ivanovam, gan Zemzarim (un arī man) piemīt krāsu dzirde; un Zemzarim skaņdarba laminors skan zaļā krāsā.

Visbeidzot par Artura Maskata **Noktirnēm**. Tās Arturs iecerēja jau tad, kad rakstīja man savu Klavierkoncertu. Būs piecas, it kā paturpinot Klavierkoncerta domas, tā viņš teica. Tomēr tik viegli tās rokā nedevās. Pa solītim vien līdz šim piedzimušas trīs. Pirmo mīļi lūdzu Arturam uzrakstīt manam 2021. gada Valentīndienas mājkoncertam. Nedaudz vēlāk tapa arī Otrā, abas zem dzejnieces Emilijas Dikinones zīmes. Tad Krievija iebruka Ukrainā. Arturs palīdzēja vairākiem ukraiņu mūziķiem, tā viņa rokās nāca ukraiņu tautasdziesma par karu, un no tās izauga pavisam citāds ievirzes Trešā nokturne. Visas trīs pirmatskaņoju Cēsis īpašā koncertā, kurā muzicēja arī Ukrainas kamerorķestris "Kijivas solisti", kam tobrīd burtiski vairs nebija māju.

Un te es lieku punktu. Varbūt lasītājam šīs detaļas šķiet gluži maznozīmīgas, taču tās atklāj, kāpēc šis dubultalbums ir tieši tāds un ne citāds. Man vienmēr šķitis svarīgi atcerēties, ka mūziku rada un atskaņo parasti cilvēki, kuri piedzīvo tos pašus priekus un bēdas kā mēs visi. Tāpēc šeit lasāmi šie necilie stāstiņi – jo mūzika atdzīvojas daudz košāk, kad to modina dzīvi cilvēki, kuri viens otru pazīst. Tiem, kas vēlas uzzināt vēl vairāk, šī albuma digitālais buklets ietver arī pašu komponistu komentārus par viņu skaņdarbiem – bukletu var atrast Imc.lv/lv/skani pie šī albuma apraksta.

Reinis Zariņš
Rīgā, 2026. gada 23. jūlijā

Īpašs paldies ikvienai un ikvienam, kura mūzika mājo šajā albumā – par jūsu pasauli un jūsu draudzību; skaņu režisoram Varim Kurmiņam un SKANI komandai par gatavību sadarbīties, atvērtību un pacietību; Jīrgam Follenveideram par atbalstu, manai sievaiņai par nodēriem padomiem un maniem bērniem par acīmredzamo izkušanu, klausoties, kā es šo mūziku spēlēju. Visbeidzot, pateicība Dievam, it visa skaistuma un dzīvības avotam.

Andra Dzenīša (1978) mūzika – ekspresīva, piesātināta, krāsām bagāta. Polarizējoši kontrasti un meklējumi tonālā un modālā skaņu laukā, jaunas telpiskuma un tembrālo krāsu iespējas jau pazīstamās skaņu sistēmās.
andrisdzenitis.com

***Laikagaudi / Timegrains* (2025)**

Laika dažādi ritējumi. Dažkārt tas šķiet steidzīgs, citreiz – nebeidzami ilgstošs. Laiks manā skaņdarbā atrodas mainībā – nebūt ne tik lielo darba formu var ietilpināt gan ilgstamībā, gan koncentrētā nogrieznī. Laika pavēlnieks – izpildītājs, kurš laiku satur ciet vai ļauj tam plūst. Mūzikas pamatā ir arī nelielu motīvu transformācijas un negaidīti dramaturģiski pavērsieni starp konsonansi un disonēšanu. Uztveriet to kā piedzīvojumu, kurā kustība draudzējas ar statiku.

***Drosme / Courage* (2021), *Skaidrība / Clarity*, *Sirsnība / Heartiness*, *Pacietība / Patience* (2023)**

Sadarbība ar Reini Zariņu man vienmēr likusies priekpilna un uzlādējoša. Cikla ideja aizsākās ar *Drosmi*, kuru uzrakstīju 2021. gada Ziemassvētkos, vēlēdamies radīt ko tādu, ko pats varu nospēlēt. Šis darbs izrādījās pagrieziena punkts uz askētisku un mierpilnu mūziku. Vēlāk vēl divas daļas veltīju citiem svarīgiem iekšējās pasaules stāvokļiem – skaidrībai un pacietībai – katrai ar savu skanisko askēzes šķautni. Savukārt *Sirsnība* tapusi spontāni, sēžot pie klavierēm ar savu toreiz dažus mēnešus jauno mazuli klēpī, jau divas dienas vēlāk skaņdarbam piedzīvojot savu pirmskaņojumu. Bezgalīgas sirsnības lakonisks mūžīgums.

Santas Ratnieces (1977) mūzika ir procesuāla – laiktelpa viņas darbos izplešas kā izgaismots horizonts, kurā atklājas bezgalība. Komponistes skaņu pasaulē vienlaicīgi pastāv dažāda dziļuma slāņi un stratosfēras, bet reizē arī mikrovibrācijas un jūtīgums. Bieži sastopami skaņdarbi, kas saistīti ar kādu ģeogrāfisku vietu un dabas fenomeniem.

santaratniece.blogspot.com

***muqarnas* (2009)**

muqarnas savu pirmskaņojumu piedzīvoja 2009. gadā, toreiz spēlēja Elizabete Širante. Koncertā izskanēja arī Kloda Vivjē *Shiraz* klavierēm solo. Kloda Vivjē mūzika man ir ļoti tuva (arī maģistra darba tēma Igaunijas Mūzikas un teātra akadēmijā), tāpēc skaņdarbā *muqarnas* iztēlojos sevi kļīstam pa Širāzas ieliņām un apbrīnojot tās arhitektūru – mošejas, pilsis, vārtus un mauzolejus, kas izceļas ar savām starojošajām

struktūrām, ritmiskiem un metriskiem modeļiem un atkārtojumiem. Fraktālā ģeometrija ir daudzu mošeju un piļu uzbūves un detaļu pamatā. Kolonnas, balsti, arkas ir aizpildītas ar mainīgām nišu sekvencēm. Muqarnas ir unikāla arābu telpas aizpildīšanas sistēma, kas pielietota kupolu, minaretu un vārtu dekorēšanai. Es šeit it kā ar skaņu palīdzību būvēju celtni: no augšas, no vismalkākajām mukarnām pakāpeniski virzienā uz leju. Skaņurakstā ielēptas arī divas senas persiešu mīlas dziesmas no Širāzas.

Matīss Čudars (1991) mūzikā smeļ un sakausē iespaidus no matemātiskā roka, džeza, klasiskās mūzikas un avangarda improvizācijas. Viņu raksturo nepiesātināms radošais dzinulis, jaunu mūzikas apvāršņu izpēte pāri žanru un estētiku robežām.

matisscudars.com

Drive (2021) (draivs)

Mana pirmā pieredze ar Reiņa Zariņa klavierspēli dzīvajā bija S. Rahmaninova Otrais klavierkoncerts. Tā izstaroja dziļu muzikalitāti, pacietību, iejūtību, kristāldzidru domas skaidrību, kā arī milzīgu gribasspēku, dzīvīgumu un dzinuli. Dažādu nejausību iespaidā ar Reini sanāca mazliet iepazīties, un kādu dienu, kad, saskrienoties lielveikalā pie dārzenų stenda, sākām runāt par iespējamu jaundarba kopradīšanu, uzreiz zināju, ka tajā par pamatmatēriju ņemšu šo gribasspēku jeb draivu, kas izriet no angļu valodas vairāknozīmju vārda *drive*: 1.) dzinulis; 2.) braukt, traukties; 3.) nest, dzīt uz priekšu; 4.) ceļojums. Šis skaņdarbs ir statiska meditācija par gribasspēku un iekšējo dzinuli, trauksmais ceļojums uz nezināmām vietām, līdz atklājas, ka visā nezināmajā atrodama daļa zināmā.

Linda Leimane (1989) savā radošajā darbībā fokusējas uz žesta un fizikalitātes fenomenu skaņā. Komponistes darbu klāstā ir skaņdarbi orķestriem, lieliem ansambļiem, kameransambļiem un solistiem elektroakustiskos projektos, viņa eksperimentē elektroniskajā mūzikā un sadarbojas ar citu mediju māksliniekus.

lindaleimane.lv

Undulations (*Viļņošanās*, 2022)

Undulations (*Viļņošanās*) klavierēm koncentrētā veidā ievēd nevis 19./20., bet 21. gadsimta Ogista Rodēna *Elles vārtos*. No portāla, kas savieno ikdienišķo realitāti ar iztēles pasauli, izplūst viļņošanās kā dūmakains okeāns, kurā kustības virzieni un kontūras modeļi mums tik pazīstamus cilvēciskus žestus, sajūtu noskaņas un tieksmes. Ne vien nemitīgās kustības virzieni, bet arī harmonija kalpo cilvēciskuma modelēšanā skaņās, izteikdama ikdienā caur cilvēka ķermeni mainīgi skrejošo izjūtu krāsas un to attiecības.

Krists Auznieks (1992) komponē ar pārliecību, ka skaistums nes līdzīgu morālu svaru – ka precīzi iztēlota skaņu pasaule spēj izmainīt telpu, kurā tā ienāk. Viņa darbi balansē starp intīmo un monumentālo, tie bieži veidoti sadarbībā ar režisoriem, performeriem un rakstniekiem, tās pulsu veido dziļa saikne ar literatūru, filozofiju un kontemplācijas tradīcijām.

auznies.com

Karmīns / Carmine (2018)

Karmīna krāsa sevi ietver tik daudz sākuma un gala: asinis, kuras pavada gan piedzimšanu, gan kara nāvi; uguni, kura iznīcina pilsētas un bez kuras nemaz zobenu nevar izveidot; mīlestību.

Bet karmīna vārds aizgūts no arābu *qirmiz*, kas savā izcelsmē iestiepjas Sanskrita *krmih*. Vēsturiski šīs krāsas pigmentu ieguva no ķirmjiem, kuru vārds latviešu valodā gandrīz nemainīgi saglabājies no sanskrita un varbūt tāpēc ir viegli iedomāties, ka valodā esam spējuši saglabāt kaut ko pirmatnēju, tūkstošiem gadu pieredzes patinas neapklātu. Bet šāda īsa avota izsekošana jums atklāj arī kaut ko par manu muzikālo loģiku. Tā vienmēr ir nevis radoša, bet atklājoša: tā vietā, lai pārbagātajā pasaulē vēl ko pievienotu, tā šķetina, meklē, atklāj jau esošo, vienkārši noslaukot acīmredzamo virsslāni, tā ir daudz tuvāka arheoloģijai.

Bet darba sākums kā arheoloģisks objekts ir mirklis no bērnībā dzirdētas Raimonda Paula dziesmas *Aiz horizonta*, kurā notvertas cilvēka ilgas pēc kā vairāk kā tikai dzīves. Lai gan tā ir dziesma bērniem, tajā stabilo 1. un 3. pakāpes vietā fonā dominē nestabilā 2. pakāpe kā horizonts, kā nemitīgs, bet mierpilns vējš, kas pūš no citas planētas; kas kaut ko apsla, bet nekad nevar pārvērsties par kādu stabilu punktu. Tātad, par spīti tā pastāvīgajam raksturam, tas pēc savas būtības nemiers.

Andrejs Selickis (1960) ir komponists, muzikāls svētcēlnieks. 70. gados piedzīvo liktenīgu tikšanos ar Arvo Pertu, kurš Selickim kļūst par mīlestības un svētuma skolotāju dzīve un mūzikā. Komponists uzskata, ka mūzikā neesot nekā sakrālāka par monodiju.

Ave Maria (2016)

...Tas bija tik sen, ka nezinu, vai ir saglabājies pats pirmais skaņdarba pieraksts. Taču pašu pieraksta brīdi es neaizmirsīšu nemūžam, kā arī to ieelpas vilcienu pirms – sajūtu, ka pie manis nāk kāds ļoti Augsts, kāds ļoti dārgs Viesis... Gara liksmi un brīvi, apskaidrību un laimi – jā, ekstāzi! – esmu izjutis, pierakstot, arī citreiz, taču reti kad – varbūt, nekad – radīšanas dzemdības nebija tik vieglas kā toreiz. Labi, ka biju paķēris nošu lapas un vienkārši stenografējis kā diktātu – to, kas uzgruva, plūda caur mani...

Biju, atceros, izbērnīts, ka sacerēju kaut ko sev pavisam neraksturīgu (jo – ak, jaunība! – biju avangardists!), un... pabāzu lapiņas dzijāk...Taču, atšķirībā no opusiem, kuras kārtējie opusi izspiež un aizstāj, šis dziedājums aizvien turpināja skanēt manī, stiprināt manu mistisko sirdi, kamēr apjautu, ka šai dziesmai... ir arī vārdi! Tā taču ir *Ave, Maria!*, un šo vokālizi liku kopā ar erceņģeļa himnas vārdiem (un šis salikums bija precīzs, varētu teikt, absolūti!) – pieredzēju arī to izelpas vilcienu, kura pieredze ir tik reta laime!

Lai gan pastāv redakcijas arī jauktajam korim – latīņu un baznīcslāvu, šīs mūzikas ekskluzīvs formāts joprojām ir klavieres solo – nu jau ar erceņģeļa himnas zilbēm virs nošu augšējās līnijas, klavierdarbs, kurā pianists vai nu izdzied šīs zilbes ar prātu, vai izdzied ar balsi (!), vai ļauj mūzikai pašai izdziedāt gan paša eņģeļa vēsti, gan pašu sevi! Šāds ir mans laimīgais skaņdarba apakšvirsrakstā minēto “dziedošo klavieru”

stāsts – stāsts par paļāvību, jā, pazemību, atvērtību, uzticēšanos tam, ko mums piedāvā mīļotais Dievs, neskatoties uz to, ka, atšķirībā no Jaunavas Marijas, neesam Viņa dāvanu cienīgi, neesam gatavi vai neizprotam uzreiz Dievišķo ieceri. Stāsts par to, ka īstenā radišana ir nevis sevis izpausme, apliecināšana, bet līdzdalība Dievišķajā radišanā, jo Radītājs rada nemitīgi un mūžīgi. Tieši šī līdzdalība ir mūsu augstākais radošais piepildījums!

Dziesma Debesu Dzimtenei / Hymn to the Heavenly Homeland (2022)

•

Sirds
pēc Debesīm
ilgojas,
alkst –
un gaida ...

••

Mana dziesma, tautasdziesma bez vārdiem, ir mīlestības apdvestais sūtījums, muzikāls sveiciens īstajām Mājām, un reizē Debesu Tēva tieša un sirsnīga uzruna, izsūdzot visu, kas sāpina sirdi vai dara to līksmu aizvien un aizvien.

Arhaiskā folklorā blakus senajiem Baznīcas dziedājumiem ir arī manas mūzikas ideāls. Manuprāt, tieši dziesma ir labākais, autentiskākais veids, kā izteikt to, kam trūkst vārdu, vai arī jau izteikto darīt par neizsakāmo: apvienot arhetipisko un personisko, saskaņot garu un dvēseli.

Šīs dziesmas motīvs mistiski ienāk kā citāts vismaz pēdējo desmit gadu laikā sarakstītajos darbos: no *Litānijas mātei Terēzei* līdz *Siluāna dziesmai* – turklāt to liktenīgākajos brīžos. Beidzot, pašam par pārsteigumu un izbrīnu, citāta avots skan visā pilnībā, un avots skan vēl un vēl – tik daudz reižu, cik pats vien to vēlas.

Mūzika skan it kā vairākos līmeņos reizē: vienlaikus tā ir gan dziesma Debesu Dzimtenei, gan lūgšana par dzimteni šeit, un it īpaši – par Ukrainu, gan Kristus ciešanas, nāve un, visbeidzot, Augšāmcelšanās – Pasha.

•••

P. S. Vēl daži skaņdarba atslēgvārdi: mana Debesu Dzimtenes zīme – ceriņš (mana Ēdene – pilna ar ceriņiem!). Savukārt zīme ilgām pēc Debesīm, Debesu smeldzei ir ... Šopēns! Un vēl – mistiskā pulksteņa vadmotīvs, teiksim, Debesu pilsētas torņa pulksteņu zvani: pulkstenis iezvanās ik pa brīdim, tā vien šķiet, aizvien biežāk un biežāk... Lai gan irreālajā laikā tā sitienus saskaitīt grūti, tik un tā tiem ir jābūt 12! Dziesma noslēdzas ar Pashas vēsti un sveicienu: Kristus ir augšāmcelies! un reizē Jāņa Atklāsmes grāmatas apoteozi: Tiešām, nāc, ak, Kungs Jēzu!

Imants Zemzaris (1951) 70. gados sevi pieteica kā postmodernisma pārstāvis, tiecoties pēc konsonantas harmonijas un neoromantiska skaistuma izjūtas, apspēlējot semantiski daudzveidīgus zemtekstus un asociācijas. Polistilistiskā brīvība un izsmalcināts žanriskums. Nereti iedvesmojas no literatūras, glezniecības un teātra mākslas.

Tēma ar variācijām / Theme with variations (2022)

Šo variāciju astoņas skraja rokraksta lappuses un aptuveni desmit minūšu skanējuma ilgums visdrīzāk tiks tās nodēvēt par liriskām, intīmām, aforistiskām. Bet pati tēma? Tās četri atslēgas diēzi liecinātu par mimažoru, kas tīrā veidā tomēr neparādās. Tēma sākas un beidzas ar skaņkārtas otro pakāpi, kā pusvārdu, līdz galam nepateikto. Kā noslēpumu, enigmu...

Skicējums (Zaļais) / Sketch (Green) (2025)

Kad biju pabeidzis ilgus gadus tapušo manuskriptu par latviešu mūzikas klasiķi Jāni Ivanovu, radās doma pēcvārda vietā sacerēt pašam savu Skicējumu. Kā zināms, Ivanova nozīmīgais 24 skicējumu klaviercikls ir pianistu daudz atskaņots un arvien pieprasīts. Ivanova sakarā nereti tiek piesaukta viņa īpašā krāsu dzirde – spēja saradot krāsu toņus ar noteiktām tonalitātēm. Šī spēja, vairāk vai mazāk izteikta, laikiem gan mēdz būt individuāla, atšķirīga. Man personīgi zaļš – tas ir laminors. Un tā ir daba. Tāpat kā Ivanova mūzikā arvien saklausu dabu, tās krāsas, gaismas, gadalaikus, vēstījumus.

Georgs Pelēcis (1947) – *labskapas priesteris*, mūzikas pētnieks un pedagogs. Darbos kā viena no patstāvīgām un pastāvīgām līnijām iezīmējas konkrētu dabas objektu klātbūtne. Piemēram, jasmīns, ceriņi, rododendri, lilijas, pienenes, kreimenes, peonijas, īriiss, kalla, roze... Vai diennakts ritējuma dažādas fāzes.

Plaukstošais jasmīns / Flowering Jasmine (2007) (klavieru pārlikums: Reinis Zariņš)

Tālajos Dārziņskolas gados, būdams 8. klases skolnieks, es bieži apciemoju manu klasesbiedri Marīnu viņas vasarnīcā Majoros, Omnibusa un Jūras ielu stūrī. Te sākās mūsu romāns, ko pēc septiņiem gadiem vainagoja laulība, kas laimīgi ilgst jau gandrīz 60 gadus. Marīnas dārzā auga milzīgs jasmīnu krūms. Tā skaistums un smarža bija neatdalāma no maniem romantiskajiem noskaņojumiem un gaišajām jūtām. Laikam nav nekāds brīnums, ka, pēc daudziem gadiem nonākot pie domas meklēt muzikālās paralēles ziedu skaistumam (nosaukumu šim krājumam aizguvu no Džīrolamo Freskobaldi *Fiori musicali*), *Plaukstošais jasmīns* bija pati pirmā, ievadošā kompozīcija. Es neiebilstu, ja kāds attiecinātu metaforu *plaukstošais jasmīns* arī uz visu manu mūžu un daiļradi. Reiņa Zariņa pārlikumu uzskatu par izcilu manas partitūras aranžējumu klavierēm. Šis meistardarbs nepārprotami liecina par mūsu garīgo pasaļu rezonansi!

Arturs Maskats (1957) ir viens no latviešu komponistiem, kurš savā daiļradē pauž emocionāli atklātu, uz cilvēka jūtām balstītu mākslas redzējumu. Tā ir groda, intuitīvi krāsota un neoromantisma tradīcijās balstīta mūzika, kurā vienmēr jaušams smeldzīgs smaids. Aristokrātiski, it kā nostalgiski pārcilājot skaistas atmiņas.

Trīs noktirnes:

I. *Es negleznošu – bildi... / I would not paint – a picture...* (2021)

II. *Mazs trakums zaļā pavasarī... / A little Madness in the Spring...* (2022)

III. *Dievs, kad vakars atnāks, kad mīļotais no kara atnāks... Боже, Боже, коли вечер прийде, коли милий із війни прийде* (2022)

Pirmās divas noktirnes – *I would not paint – a picture* (Es negleznotu gleznu) un *A little Madness in the Spring* (Mazs prāta aptumsums pavasarī) radās 2021. gadā, kad Reinis Zariņš pandēmijas apstākļos organizēja savus klavieru mājāsēdes koncertus. Abas noktirnes rakstot, mani iedvesmoja amerikāņu izcilās dzejnieces Emīlijas Dikinsoņes dzejas rindas. Dikinsoņes dzeja ir man ārkārtīgi tuva – esmu to vairākkārt komponējis. Trešā noktirne ir radusies 2022. gadā, kad Ukrainā jau plosījās karš. Noktirnes tēmas pamatā ir ukraiņu tautasdziesmas melodija par sievieti, kura gaida savu mīļoto pārnākam mājās no kara.

Skaistums un patiesums – šīs vērtības latviešu koncertpianists **Reinis Zariņš** (1985) meklē mūzikā, kuru izvēlas, interpretējās, kuras veido, un sadarbibās ar citiem. Reinis ir viens no Latvijas ievērojamākajiem talantiem, dziļi pārdomātu interpretāciju meistars, spožs solists un prasmiģs kameramūziķis, konceptuālu starpmākslu projektu autors.

Uzsācis klavierspēles apguvi no septiņu gadu vecuma, Reinis debitēja kā solists ar orķestri jau deviņu gadu vecumā, un vēlāk guva godalgas vairākos starptautiskos pianistu konkursos. Reinis ir arī pieckārtējs Latvijas Lielās mūzikas balvas laureāts un Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks.

Reinis Zariņš ir piedalījies daudzos prestiģos festivālos: Lucernas festivālā, *Kremerata Baltica* festivālā, Bātas, Norfolkas un Jaunskotijas starptautiskajos mūzikas festivālos. Viņš muzicējis pasaules labākajās koncertzālēs – Amsterdamas *Concertgebouw*, Nujorkas Kārnegi Veila zālē, Londonas Vigmora zālē, Maskavas Čaikovska zālē. Teicamā saskaņā spēlējis ar diriģentiem Andri Pogu, Atvaru Lakstīgalu, Aināru Rubiķi, Pjēru Bulēzu, Pēteru Etvešu, Pavlo Erasu-Kasado, Juhu Kangasu, Djego Masonu, kā arī muzicējis ar Londonas *filharmonijiem*, *Maskavas virtuoziem*, Maskavas Valsts kamerorķestri, *Kremerata Baltica*, Ostrobotnijas kamerorķestri un labākajiem Latvijas orķestriem. Viņa koncerti translēti ne vien Latvijas Radio 3 viļņos, bet arī BBC Radio 3, Ziemeļvācijas Radio, Polijas Valsts Radio, Lietuvas Radio *Klasika* un *King FM* raidstacijās. Savukārt kameramuzicēšanas smalkumus viņš izbauda saspēlē ar *Trio Palladio*.

Reiņa interese par mākslu sintēzi nes augļus projektā *musicpaintingLIVE* ar gleznotāju Marilēnu Šiltkampu, fokusējoties uz mūzikas pārtapšanu gleznā koncerta laikā.

Reinis Zariņš ieskaņojis vairākus kritiķu augsti vērtētus albumus. Vairums šo albumu pārstāv tieši latviešu autorus – Jāni Mediņu, Pēteri Vasku, Lūciju Garūtu, Jāzepu Vītolu, Volfangu Dārziņu, Andri Dzenīti –, tā atspoguļojot Reiņa apņemšanos nest pasaulē labāko no Latvijas mūzikas.

Pēc mācībām Jāzepa Mediņa un Emīla Dārziņa mūzikas skolās studiju gaitas Reini veda uz Jeila Universitātes Mūzikas skolu (ASV) un Londonas Karalisko Mūzikas akadēmiju. Nozīmīgākie skolotāji un padomdevēji Reiņa mūzikas ceļā ir bijuši Boriss Bermans, Kristofers Eltons, Rafi Haradžanjans un Renē Salaks.

Brīvbrīžos Reini var sastapt meklējam mūžības acumirkļus ne tikai mākslā, bet arī skrienot pa takām, lasot uz kāda soliņa vai dautzoties ar saviem bērniem.

reiniszarins.com